

Holnap (augusztus 30-án) lép életbe az útdíjbírságok csökkentéséről és a túlsúlybírságokról szóló kormányrendelet. A büntetések csökkentésére még várni kell 90 napot. Novembertől, ha 2 órán belül csak egyszer mérik be a kamerák a jegy nélkül közlekedő teherautót, akkor a korábbi 140-165 ezer helyett csak 30-45 ezer forint lehet a büntetés. A korábbi tervekkel ellentétben nem lesz 300 ezres tarifa arra sem, ha valaki órákon át jegy nélkül közlekedik. Megjelentek a túlsúlydíjak is: legnagyobb bajba az ömlesztett árut szállítók kerülhetnek, mert nem tudják a felrakóra hárítani a túlsúlybírságot.

Valószínű, hogy egy európai uniós bíróság ítélet nyomán döntött úgy a magyar kormány, hogy alaposan megnyirbálja az útdíjfizetés nélküli közlekedésért járó büntetéseket. Az EU bírósága ugyanis feketén-fehéren kimondta, hogy a magyar bírságolási gyakorlat aránytalanul súlyos teher a közlekedőkre. Részben a túl magas büntetések miatt is, meg részben azért is, mert a véletlen szabályszegést is példátlan szigorral büntetik. Ez most megváltozott. Nyugodtan leírhatjuk, hogy a bírságok szintje teljesen elfogadható mértékűre csökkent. Egy teherautó sofőrje a díjfizetés nélküli közlekedésért ugyanakkor büntetést kaphat, mint egy személyautó vezetője a gyorsajtásért.

A díjak csökkentése mellett a másik változás, hogy sávosan alakították ki a büntetéseket. Aki egy adott időn, 2 órán belül korrigál és kifizeti a díjat, az sokkal kisebb büntetésre számíthat, mint aki órákon át díjfizetés nélkül közlekedik. Az első határ 2 óra. Ennek elégnék kell lenni arra, hogy aki véletlenül rossz útra tévedt, elnézett egy lehajtót vagy véletlenül áramtalanította az OBU-t, az ne fizessen a tévedésért túl magas összeget. Másik végletként megmarad a 165 ezer forintos bírság is: ezt arra szabhatják ki, aki legalább 4 órája díjfizetés nélkül közlekedik az országban. Erre már nehéz lenne ráfogni, hogy véletlenül történt.

A büntetéseket tehát mostantól 3 csoportba sorolják:

- jogosulatlan úthasználat egyszeri észlelése (egyszer mérték be a kamerák 2 órán belül)
- jogosulatlan úthasználat, ha az első észleléstől számított 2-4 órán belül újra beméri a kamera díjfizetés nélkül
- jogosulatlan úthasználat, ha az első észleléstől számított 4-8 órán belül is beméri a kamera díjfizetés nélkül.

Eddig úgy volt, hogy ha egyszer észlelte a kamera, hogy jegy nélkül közlekedik a teherautó, akkor azonnal elindult a rendszer és képletesen szólva már nyomtatták is a csekket.

Mostantól nem így lesz: az első méréstől számítva csak 8 órával később derül ki, hogy mekkora büntetést kap a jármű üzemben tartója. Ha az első jegy nélküli közlekedés után

nincs több észlelés, akkor csak 30 ezer a büntetés. Ha 2-4 óra között is bemérik, akkor 90 ezer, ha 4-8 óra között is bemérik, akkor 140 ezer a J2 kategória tarifája. Nyolc óra után pedig az egész indul előlről (eddig is 8 óránként egyszer lehetett bírságot kiszabni, ez nem változik meg).

A korábbi tervek szerint a 4-8 óra közötti időszámban ennél sokkal magasabb büntetéseket akartak bevezetni. Megduplázták volna a régi tarifát, s akár 300 ezer forint is lett volna a legmagasabb bírságösszeg. Ez végül a megjelent változatba nem került bele, nem fogadták el.

Az útdíjfizetés nélküli közlekedés büntetése tehát 2017.11.14-től:

	az első észleléstől számított 2 órán belül	2-4 óra között	4-8 óra között	eddig büntetés az első észleléstől (2017.11.14-ig)
J2 kategória	30.000	90.000	140.000	140.000
J3 kategória	35.000	100.000	150.000	150.000
J4 kategória	40.000	110.000	165.000	165.000

Alacsonyabbak a tarifák, ha váltott jegyet a járművezető, de az nem jó kategóriára szól:

	az első észleléstől számított 2 órán belül	2-4 óra között	4-8 óra között	eddig büntetés az első észleléstől (2017.11.14-ig)
J2 kategória	24.000	72.000	110.000	80.000
J3 kategória	28.000	80.000	120.000	90.000
J4 kategória	36.000	88.000	135.000	110.000

Az új jogszabály 2017. 08.30-án lép hatályba, de a bírságokat csak 90 nappal később, november közepétől módosítják, azaz az ezt követően észlelt szabályszegésekre vonatkozik. Sajnos, az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a bírságok kiküldésének több hónap az átfutási ideje. Így még az év végéig is lehet arra számítani, hogy a korábbi, magasabb összegű büntetések érkeznek, hiszen az augusztus vége előtti szabályszegéseket még a magasabb tarifával büntetik.

Megjelent a túlsúlybírságról szóló rendelet is

Ugyanabban a jogszabályban adta ki a kormány a régóta tervezett rendeletét a túlsúlyos járművek bírságolásáról is. A lapunkban korábban leírtakhoz képest nincs eltérés a tervezett összegekben. A korábbi rendszerhez képest a legfrontosabb változások a következők:

- kétféle bírságolási rendszer lesz, automata és hagyományos
- az automata mérés alapján december végéig nincs büntetés, csak figyelmeztetés
- nincs 500 kg-os türelmi zóna, már az első kiló túlsúlyért is büntetés jár
- az ömlesztett árut szállítók nem tudják egyszerűen érvényesíteni, hogy túlsúly esetén a felrakónak kell fizetnie.

Kétféle bírságolási rendszer

TSM rendszernek nevezik a lassan elkészülő, automata mérőhelyekből álló hálózatot (TSM = tengelysúlymérő rendszer). Ezt két módon is használhatják:

- a TSM rendszer beméri a túlsúlyos autót és automatikusan megy a büntetés
- a TSM mérése alapján riasztást kapnak a közúti ellenőrök, kiterelik a forgalomból az autót és úgy bírságolják meg.

Remélhetőleg a kitereléses módszert leginkább a külföldi kamionokkal szemben fogják alkalmazni. Ez a biztosabb módszer ugyanis, hiszen ki tudja, hogy az országok közti adatcserék alapján egy román, bolgár kamion üzemben tartójához hogyan jutna el a bírságról szóló csekk? A biztos módszer tehát az, hogy a rendszer riasztást küld, az ellenőrök pedig rendszám alapján mennek a jármű után.

Ha nincs kiterelés, akkor **december 31-ig nincs büntetés** sem. Ez már hivatalos, megjelent a róla szóló rendelet is. A TSM beméri az autót, el is indul az üzemben tartó ellen az eljárás. Ugyanolyan hivatalos papírt kap majd, mintha csekk is lapulna a borítékban, de csak figyelmeztetést fog kapni. Január elsejétől viszont már bírságra is számítani kell.

Fontos, hogy újra felhívjuk a figyelmet: a **türelmi idő csak az automata mérésekre és bírságra vonatkozik!** Ha valakit az automata észlelése után kiterelnek, annak már fizetnie kell, arra a helyzetre már nem érvényes a türelmi idő.

Nincs türelmi zóna. Ez fájó pont lesz, mert sokkal pontosabban kell rakodni. Hosszú ideje megszokhattuk, hogy a túlsúly csak 500 kg fölött számít, alatta nem büntetik. Ez most megváltozik. A meghatározott össztömeget vagy tengelysúlyt túllépő járművek üzemben tartói az 5 százalékos túllépésig 50 ezer forintos bírságot fizetnek. Alsó határ pedig a korábbtól eltérően nincs a rendeletben, tehát szeptembertől **már az 1 kilós túlsúly is 50 ezer forintba kerül.**

Bajba kerülnek az ömlesztett árut szállító járművek. Továbbra is érvényes ugyan az a szabály, hogy kötelező a tömegbizonylat kiállítása (vagy nyilatkozat a felrakótól, ha nincs lehetőség mérés alapján tömegbizonylatot írni). E szabály szerint (szó szerint) *“túlsúly megállapítása esetén a fizetendő bírság a jármű-tömegbizonylat vagy a nyilatkozat kiállítóját terheli.”* Ezzel egy probléma van: automata mérés esetén senki sem vizsgálja a tömegbizonylatot. A TSM beméri az autót, s ha az túlsúlyos, akkor azonnal megy is a bírság az üzemben tartó számára. Az üzemben tartónak ebben az esetben a fellebbezés az egyetlen lehetősége. A fellebbezés során be tudja mutatni a tömegbizonylatot, s akkor van esélye arra, hogy eltörlik a rá kirótt közigazgatási bírságot.

Az MKFE részben ennek a problémának a megoldására kezdeményezte korábban a tervezett rendelet átalakítását. Arra hivatkoznak, hogy ömlesztett áru esetén a járművezetőnek, vagy a fuvarozónak többnyire semmi befolyása nincs arra, hogy mennyi árut pakolnak az autóra. Az új szabályok szerint mégis ők a felelősek a túlsúlyért. Ugyancsak kifogásolták, hogy a tartálykocsik számára sem állapítottak meg túllépési lehetőséget (100 kg-ot javasolt a szervezet). Remélni ma már csak azt lehet, hogy a december végéig tartó tesztüzem alatt kiderülnek a problémák és még az éles használat bevezetése előtt módosítják a szükséges jogszabályokat.

Problémát okozhat az MKFE szerint is, hogy még a hitelesített mérési pontok sem adnak minden mérésnél azonos eredményt. A szervezet szerint befolyásolja a mérést az időjárás, az útminőség változása, vagy éppen egyes vezetéstechnikai körülmények. Ha éppen fékez, vagy gyorsít az autó, egészen más jelenhet meg a mérőeszközökön, mint normál tempójú áthaladáskor.

Erről a problémáról számolt be egy olvasónk is, aki autójával részt vett az egyik mérőpont tesztelésében. Elmondása szerint 70 km/h tempóval kellett áthaladnia a mérőhely felett, majd ezt gyorsítási és lassítási fázisban is ismételték. Az eredmény nem megnyugtató: sima 70-es tempónál 40.900, gyorsítás közben 39.200, lassítás közben 42.000 kg lett a szerelvény össztömege. Mindezt úgy, hogy az új szabályok szerint a 40.001 kg már 50 ezer forintos büntetéssel jár az automata mérése alapján.

Hasonlóan vélekedik az MKFE is. Somogyi Gábor főtitkár az Info Rádióban beszélt arról, hogy több árutípus esetén is kiderült, hogy nem működik pontosan a mérés. Ilyenek az ömlesztett áruk, az élő állatok és a különböző folyadékok. Azt is feltételezik, hogy a téli időszakban majd a járműre tapadó hó is módosítani fogja a mérési eredményeket. Az MKFE jelezte a kormánynak, hogy szeretne részt venni a tesztelésben, hogy javaslataikkal segítsék a rendszer pontosítását. szeretnék azt is, ha a kormány átdolgozná a büntetési rendszert. Nem tartják ugyanis elfogadhatónak, hogy már egyetlen kiló túlsúlyért is büntessenek, miközben a rendszer egyáltalán nem mér ennyire megbízhatóan.

Forrás: 233/2017 kormányrendelet a Nemzeti Tengelysúlymérő Rendszer kialakításával és működtetésével, valamint a jogosulatlan úthasználat miatt kiszabott bírságokkal összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról